

Hur framställs klimatförändringar i medier?

- En jämförelse mellan två svenska tidningar

Medie- och kommunikationsvetenskap 61-90 hp
Högskolan i Halmstad

2013-01-21

Handledare: Veronica Stoehrel

Examinator: Thomas Knoll

Örs Szasz
890810-1853
Madelene Fensby
890316-5622

MKV 61-90 hp
Högskolan i Halmstad

Abstract

Titel: Hur framställs klimatförändringar i medier? - En jämförelse mellan två svenska tidningar.

Författare: Madelene Fensby och Örs Szasz.

Handledare: Veronica Stoeihrel.

Examinator: Thomas Knoll.

Typ av rapport: C-uppsats 15 hp.

Utbildning: Medier och kommunikation i teori och praktik, inriktning medieproduktion, Högskolan i Halmstad.

Syfte: Att kartlägga eventuella skillnader i konstruktionen av klimatdebatten i DN och Expressen.

Metod: Diskursanalys.

Teori: Socialkonstruktionism och Diskursanalys.

Resultat: Det förekommer skillnader mellan de två tidningarna i form av rubriksättning, ordval och innehåll.

Nyckelord: Klimatförändringar, DN, Expressen, diskurs, konstruktionism, Van Dijk, Berglez.

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.2 Tidigare forskning	4
2. Syfte/frågeställning	6
3. Metodologi	7
3.1 Diskursanalys	7
3.1.1 Konkretisering av diskursanalys	8
4. Teoretiska utgångspunkter	10
4.1 Socialkonstruktionism	11
4.2 Kritisk diskursanalys	12
4.3 Andra teorier vi använt oss av	14
5. Analys	14
5.1 Diskursanalysens steg	14
5.2 Analys av artiklarna	15
6. Diskussion	27
7. Slutsats	33
8. Källförteckning	36

1. Inledning

Vi är två studenter från Högskolan i Halmstad som har valt att göra en C-uppsats baserad på svenska tidningars framställning av klimatförändringar.

Klimatförändringar har varit ett aktuellt ämne i nyhetsmedier och bland allmänheten det senaste decenniet.

Svenska medier tycks framställa klimatförändringar som ett hot mot mänskligheten.

De menar att det är vi människor som är den bidragande orsaken till detta.

Det är inte bara i medier som klimatförändringar är ett aktuellt ämne, utan även inom populärkulturen. Ett flertal filmer har tagit ställning till problemet.

År 2006 gjorde en före detta president kandidat Al Gore en dokumentärfilm om klimatförändringar. Filmen, "*En obekvämt sanning*" handlar om hur den globala uppvärmningen påverkar vårt liv på jorden. Filmen fick bra kritik och vann även en Oscar år 2007. Al Gore fick dessutom samma år Nobels Fredspris.

Det har även producerats ett flertal spelfilmer, "*2012*" och "*The Day After Tomorrow*", som handlar klimatförändringarnas effekt på jorden och hur det leder till jordens undergång.

Det är medierna och filmernas framställning av klimatförändringarna som är en bidragande orsak för hur det samtalas om det. Av denna anledning valde vi att undersöka Dagens Nyheter och Expressens framställning om klimatförändringarna.

Detta för att visa eventuella skillnader mellan en morgon- och kvällstidning om hur de konstruerar nyheter kring klimatdebatten.

1.2 Tidigare forskning

Tidigare forskning som finns inom detta område är varierande och fokuserar på olika perspektiv. Den mest relevanta studien till vår uppsats är den vetenskapliga artikeln "*Emotional anchoring and objectification in the media reporting on climate change*".

Den är skriven av Birgitta Höijer vid Örebro universitet år 2010 och publicerad i tidskriften "**Public understanding of science, 2010 vol. 19, no. 6**". Artikeln handlar om hur klimatförändringar återspeglas i svenska medier. Hon studerade Aftonbladet

och SVT:s nyhetsprogram Rapport mellan åren 2005 och 2006. Höijers studie påminner om vår uppsats eftersom hon också undersöker två olika svenska medier. Hennes forskning fokuserar mer på de känslomässiga aspekterna. Resultatet från hennes studie visar att hennes hypotes om att klimatförändringar skrivs i form av överdrivna rubriker är ganska vanligt i svenska medier. Höijer menar att mediernas framkallande av känslor kan öka allmänhetens engagemang i frågan om klimatförändringarna. Samtidigt som detta kan ta uppmärksamheten från klimatförändringarna som är ett abstrakt, långsiktigt fenomen. Denna artikel är den mest relevanta för vår studie då den utgår ifrån ett liknande tema som vår studie, men den har en annan metodologi.

Andra vetenskapliga artiklar som har en relevans till vår forskning är exempelvis ”*What if? Media, celebrity and climate change*”. Artikeln är skriven av Simon Keeling vid Birminghams universitet år 2009 och är publicerad i tidskriften ”**Weather, 2009 vol. 64, no. 2, pp. 49-50**”. Keeling ifrågasätter om klimatförändringarna framställs korrekt inom media. Han menar att informationen forskarna vill förmedla framställs på ett felaktigt sätt. Han tror att tidningarna utnyttjar klimatförändringarna för att öka sin försäljning och att journalisterna vill skapa sig ett namn inom mediebranschen. Resultatet i studien visar att allt fler forskare har uppmärksammat problemet i offentliga diskussioner.

En annan vetenskaplig artikel är ”*Testing Public (Un)Certainty of Science: Media Representations of Global Warming*”. Den är skriven av Julia Corbett och Jessica Durfee år 2004 vid Utahs universitet och studien gjordes på samma universitet år 2002. Artikeln är publicerad i tidskriften ”**Science Communication, 2004 vol. 26, no. 2, pp. 129-151**”. Artikeln undersöker om läsarnas bedömning av vetenskapliga rön beror på hur nyhetsartiklar är skrivna. För att undersöka detta fick två kommunikationsvetenskapsklasser läsa två olika artiklar. Den ena klassen fick läsa en artikel där det förekom oenigheter och den andra klassen fick läsa en artikel där det inte förekom tvister. Resultatet visar att den klass som läste en artikel där det förekom oenigheter var mer benägna att lita på vetenskapliga rön än den andra klassen.

I vår studie har vi använt oss av 20 vetenskapliga artiklar som behandlar tidigare forskning om ämnet. Vi har valt de ovanstående artiklarna på grund av att de har störst relevans för vår studie.

2. Syfte/frågeställning

Syftet med studien är att undersöka Dagens Nyheter och Expressens framställning om klimatförändringarna. Detta för att visa eventuella skillnader mellan en morgon- och kvällstidning om hur de konstruerar nyheter kring klimatdebatten.

Vi valde DN och Expressen på grund av att den ena, DN är en seriös dagstidning medan Expressen är en kvällstidning som vi anser vara mer oseriös. Vi vill undersöka hur nyheterna är konstruerade beroende på i vilken tidning de är publicerade. Därför ställer oss följande frågor:

1. Vad har rapporteringen för huvudsakliga innehåll och vad kan eventuella bilder och faktarutor bidra till innehållet?
2. Vilken tematisk struktur följer artikeln?
3. Vilken schematisk struktur följer artikeln?
4. Vad kan man göra för analys av artikeln utifrån ett mikroorienterat perspektiv?
5. Vad finns det för politiska/historiska kontextualiseringar i artikeln?

Tidningarna vi använder oss av är Dagens Nyheter och Expressen. DN definierar sig som "*oberoende, fri från partier, organisationer och ekonomiska maktsvärer.*"

(<http://www.dn.se/diverse/diverse---hem/om-dagens-nyheter>). Expressens affärsidé sammanfattas av tidningen som "*publicistiskt oberoende och lönsam kvällstidning med huvudsakliga intäkter från lösnummerförsäljning och annonser.*"

(<http://www.expressen.se/om-expressen/om-expressen/>).

Undersökningen kommer att utföras genom en diskursanalys. Syftet med studien är inte att generalisera utan skapa en liten bild utav skillnaderna mellan tidningarna. Det kan i sin tur leda till kommande studier som är mer omfattande inom området.

3. Metodologi

Vi beslutade att vi skulle koncentrera oss på två specifika månader. Vi valde september och oktober månad år 2012 för att hålla studien så aktuell som möjligt.

Vi använde oss av databasen "*Retriever Medicarkivet*" som används för artikelsökningar på nordiska tidskrifter. Nyckelorden vi sökte på var "*Global uppvärmning*", "*Klimatförändringar*", "*Miljöförstöring*", "*Utsläpp*", "*Issmältning*", "*Temperatur*", "*Miljöproblem*", "*Växthuseffekten*", "*Klimatpolitik*" och "*Miljöpåverkan*". Efter att ha läst igenom tidigare forskning inom ämnet var dessa nyckelorden de mest förekommande.

Klassificeringar diskuterade vi fram utifrån det analysmaterial vi hade samlat in. Vi grupperade artiklarna i olika kategorier, gällande innehållet i dem.

De klassificeringar vi fann i vår studie var "*Politik*", "*Naturpåverkan*" och "*Motsägare till klimatförändringar*", som var de mest förekommande i artiklarna.

Vi hittade 20 artiklar, varav 10 från DN och 10 från Expressen. Vi analyserade sex artiklar, eftersom vi ansåg att de var mest relevanta för vår studie. Att vi endast använde oss av sex artiklar beror att det var brist på relevant material och på grund av att vi ville avgränsa oss, för att på så sätt kunna analysera artiklarna mer ingående. Av de sex artiklarna var tre från DN och tre från Expressen.

3.1 Diskursanalys

När vi hade samlat in vårt material, tillämpade vi Van Dijks diskursanalysmetod. Peter Berglez skriver i boken *Metoder i kommunikationsvetenskap* om kritisk diskursanalys: "*Det strukturella' kan enklast förstås mot bakgrund av att en nyhetstext knappast kan ses som en slumpmässig kombination av tecken. Texten är snarare strukturerad, och det är strukturernas närvaro som möjliggör ett socialt meningsskapande*" (Berglez 2000: 202).

När man läser en nyhetsartikel så skapas en innerbörd, men den finns inte i texten utan uppstår av tolkningsprocessen. Relationen mellan text och läsare handlar om uppfattande, förståelse och memorering av texten. Detta styr läsarens förståelse av artikeln. Nyhetsartiklar om klimatförändringar kan sägas vara en produkt i den kultur

den framkommer i **(a.a: 203)**. Van Dijk skriver i sin bok ”*News Analysis*” att aktuella former (i motsats till den kvantitativa och traditionella) av innehållsanalys syftar till att få en så fullgod beskrivning av nyhetstextens struktur som möjligt. Målet med diskursanalys är att kunna göra kontextuella slutsatser **(Van Dijk 1988: 1)**. Vilket betyder att man gör noggranna undersökningar av nyhetstextens kontext och drar slutsatser utifrån det.

3.1.1 Konkretisering av diskursanalys

Berglez skriver om konkretisering av diskursanalys där han förklarar hur man går tillväga när man gör en diskursanalys av en nyhetstext. Han menar att det är bra med ett konstruerat schema på hur man ska analysera artiklar.

Här visas de punkter Van Dijks analysmodell följer, som vi sedan går mer ingående på:

- Redogörelse för rapporteringens huvudsakliga innehåll samt kartläggning av de eventuella bilder och faktarutor som kompletterar artikeln
- Nyhetstextens tematiska struktur (makro)
- Nyhetstextens schematiska struktur (makro)
- Mikroorienterad analys av nyhetstexten
- Politisk/historiska kontextualiseringar **(Berglez, 2000: 207)**.
- Redogörelse för rapporteringens huvudsakliga innehåll samt kartläggning av de eventuella bilder och faktarutor som kompletterar artikeln.

När en artikel skall analyseras är det väsentligt att få grepp om artikelns huvudsakliga innehåll. Den huvudsakliga frågan att ställa sig är "*vad handlar artikeln om?*". Det är en analytisk uppvärmning där man bekantar sig med texten inför de kommande analysmomenten.

Det är också viktigt att kartlägga eventuella bilder eller faktarutor och ställa sig frågan: "*vilken funktion kan dessa tänkas fylla i relation till nyhetstexten?*"

- Nyhetens tematiska struktur (makro)

Nästa steg handlar om att analytiskt registrera nyhetstextens hierarkiska karaktär.

Ställa sig frågan: ”*Hur organiseras de ämnen och/eller händelser som förekommer i artikeln?*”

Huvudhändelsen kan oftast kartläggas genom att exempelvis betrakta rubrikerna och ingressens innehåll. Efter att huvudhändelsen har kartlagts så är det bra att kartlägga hur huvudhändelsen är knuten till andra, sekundära händelser (**a.a: 208**).

- Nyhetstextens schematiska struktur (makro) - kartläggning av berättandets kategori

Det här momentet kan delas in i mindre delmoment. Utveckla analysen ytterligare med hjälp av dessa frågor: ”*a) Vad förmedlas i rubriker och ingress?*

b) Vilka aktörer förekommer i texten, och vad representerar de aktuella aktörerna (institution, organisation, nationalstat, företag, sig själva etc.)?

c) Enligt vilket mönster redogörs för den historiska bakgrunden - utifrån särskilda aktörers handlingar/kommentarer?

d) Hur konstruerar nyheterna uppfattningar om konsekvenser och orsak/verkanförhållanden med utgångspunkt från särskilda aktörers verbala kommentarer?

e) Vem/vad riktas aktörernas kommentarer till/mot?

f) Hur kommenteras och beskrivs aktörerna av den aktuella journalisten?

g) Vilken aktör tillåts sammanfatta och/eller dra de huvudsakliga slutsatserna kring den aktuella händelsen?” (a.a: 208).

Eftersom analysen av både den tematiska och schematiska strukturen undersöker samma textpartier måste skillnader mellan dem urskiljas.

När exempelvis en rubrik/ingress studeras tematiskt kartläggs hur man organiserar händelser/ämnen. Den schematiska analysen undersöker hur den aktuella informationen konstrueras (”*vilka aktörer som förekommer? vilka verklighetsperspektiv framträder?*”)

- Mikroorienterad analys av nyhetstexten

När de tematiska och schematiska analyserna är genomarbetade görs en mer detaljerad studie av texten. Som delas in i olika underkategorier:

Lokal koherens och frånvarande information: Undersöker den möjliga förståelsen av den närvarande informationen (det som är skrivet i texten tillsammans med tolkarens "meningsarbete"). Detta baseras på läsarens antagna förståelse och förkunskaper om det aktuella ämnet. Ta reda på vilken information som inte står i texten men som läsaren själv får fylla i, dvs. textmässiga "hål" i texten.

Närvarande implikationer: Undersöker om det förekommer "överflödig" eller "irrelevant" information.

Den lexikala stilen: Undersöker vissa ordval hos källorna och den aktuella journalisten. Hur betecknas händelsen, ämnet, företeelsen eller personen enligt ett lexikalt mönster? Kan den aktuella beteckningen analyseras i ideologisk bemärkelse? **(a.a: 208-209).**

- Politisk/historiska contextualiseringar

Resultaten av den makro- och mikrobaserade analysen kan bli föremål för vidare reflektioner i form av politiska och historiska contextualiseringar.

Här bedöms den tematiska strukturen och övriga genomarbetade analytiska moment. Det är bra att ställa frågorna: *"Skulle den aktuella händelsen kunnat ha beskrivits ur ett annat politiskt perspektiv? Kan man finna några historiska orsaker till att händelsen beskrivs med utgångspunkt i det aktuella perspektivet?"* **(a.a: 209).**

4. Teoretiska utgångspunkter

I de följande sidorna presenterar vi de grundläggande idéerna som konkretiserar socialkonstruktionistiska perspektivet samt förhållande mellan socialkonstruktionism och kritisk diskursanalys.

4.1 Socialkonstruktionism

Författarparet Peter Berger och Thomas Luckmann skrev år 1966 en bok ”*The Social Construction of Reality*”, vilken socialkonstruktionismen bygger på. De influerades av fenomenologin och utvecklade dess tänkande på sociologins område.

Det centrala i socialkonstruktionismen är att ”verkligheten” är socialt konstruerad.

Det viktiga inom denna forskningstradition är att utforska hur sociala konstruktioner går till (Alvesson & Sköldbberg, 2011: 81). *"Riktningen är inte så teoriorienterad, utan själva "avslöjandet" av hur företeelser är socialt konstruerade blir det som kommer att stå i fokus" (a.a: 81).*

För att förstå socialkonstruktionismen och dess innebörd kan man följa fyra steg som beskriver tillvägagångssättet:

1. *"I det nuvarande sakernas tillstånd [state of affairs] tas X för självklart; X förefaller vara oundvikligt.*

Socialkonstruktionistiska texter börjar genomgående med något som uppfattas som självklart, en förgivettagen sanning. Själva vitsen med socialkonstruktionismen är sedan att sticka hål på denna självklarhet genom att gå vidare och visa att

2. *X behöver inte ha existerat, eller behöver inte alls vara det som det är. X, eller X som det är för närvarande, är inte bestämt av tingens natur; det är inte oundvikligt.*

Detta ger den aha-upplevelse som är socialkonstruktionistiska texters huvudpoäng.

Många - men långt ifrån alla - socialkonstruktionistiska texter tar sedan ett eller två steg vidare, först till:

3. *X är rätt dåligt som det är.*

Och därefter till:

4. *Vi skulle ha det mycket bättre om X vore avskaffat eller åtminstone radikalt förändrat.*

Denna övergripande karaktäristik är viktig för att först så att säga kunna se skogen och inte bara de enskilda träden i socialkonstruktionismen, eftersom riktningen är så mångfacetterad" (a.a: 83).

Enligt Berger och Luckmann så delar vi vardagsvärlden med andra. De andra kan enklast karakteriseras i situationer där man möts öga-mot-öga. När mötena sker anser de att man "typifierar" som exempelvis svensk, kvinna, man, vuxen, barn, läkare, polis med mera. De menar även att vardagslivet är fyllt av "objektifieringar" vilket betyder att ett visst meningsinnehåll ges ett materiellt uttryck som är mer permanent och överskrider mötena öga-mot-öga. Exempel på det är tecken, symboler och språk. Författarparet åsyftar att det krävs en social ordning så att det mänskliga handlandet inte ska bli kaotiskt. Den sociala ordningen är en mänsklig produkt som är pågående och inte är inneboende i "tingens natur" eller uttrycker någon "naturlag".

Centralt för den sociala ordningen är institutionalisering (**a.a: 85**). De menar att vanor och vanemässighet, "habitualisering", sker dagligen i mänskligt handlandet. Det utvecklar vi hela tiden genom att ett visst handlande kan upprepas i liknande situationer. *"Vi skapar hela tiden i våra sociala relationer nya vanor och rutiner i vårt handlande, liksom också nya kategorier i vårt observerande av andra och deras handlande"* (**a.a: 86**).

Berger och Luckmann delar upp detta i två grundbegrepp, habitualisering och typifiering. Det är genom dessa som våra vanor, rutiner och kategoriindelningar sprids mellan aktörerna och bildar institutioner, våra fasta tanke- eller handlingsmönster (**a.a: 86**). *"Dessa institutioner, som från början hade skapats av människor, börjar efterhand uppfattas som något externt, objektivt och givet, dvs. det sker också en externalisering och en objektifiering"* (**a.a: 86**).

Det här kan man koppla till tidningsmedier som en institution, som från början skapats av människor, det vill säga, journalister med sina egna vanor och kategoriseringar. Vilket sedan skapar fasta tanke- och handlingsmönster. Detta kan man koppla till vår studie kring hur dessa fasta tanke- och handlingsmönster ter sig i tidningar.

4.2 Diskursanalys

En diskursanalys gör man för att granska olika påståenden och fundera över vad som tas för givet. På så sätt kan man på ett mer systematiskt sätt komma åt det utsagda i texten, det underförstådda (**Ahrne & Svensson, 2011: 138**).

"Diskurs' definieras på olika sätt i olika inriktningar men syftar aldrig på texten som sådan utan på praktiker och regler som har med textproduktion att göra, till exempel vad som tas för givet i ett visst sammanhang och vilka kategoriseringar som görs. Ett grundantagande är det (mer eller mindre) konstruktivistiska, som innebär att språkanvändningen och andra sociala praktiker, det vill säga de regler och konventioner människor följer i sitt handlande på något område, skapar mening. Innebörden av att vara bonde skapas inte enbart genom att vissa personer arbetar inom jordbruket, utan också genom hur vi tenderar att tala och skriva om dem och hur de avbildas och framställs, liksom genom de villkor de möter i samhället" (a.a: 138). För att konkretisera detta på vår studie så handlar det om att "bryta" ner texten. Detta genom att analysera rubriken, ingressen och innehållet så att man kan urskilja ett mönster över hur klimatförändringar avbildas och på vilket sätt de framställs. En viktig aspekt att ha i åtanke är att mening och betydelse inte "finns" i texten, dessa processer "finns" enbart i relationen mellan text och den som tolkar den.

"Textens sammantagna mening konstrueras delvis med utgångspunkt från det empiriskt observerbara (det som är skrivet), lika viktigt är den aktive tolkarens 'meningsarbete'. Genom att läsaren förmår att förstå och skapa sammanhängande mening trots att det 'saknas' information, indikerar närvaron av en mer underliggande textuell koherens, vilken läsaren således är 'införstådd i'. Och genom att man försöker fastställa de textmässiga 'hålen', registreras följaktligen förekomsten av kulturellt och socialt grundlagda kunskaper, verklighetsförståelser och möjligtvis ideologier" (a.a: 205). För att utveckla resonemanget och koppla det till vår studie så anser vi att det är en förutsättning att man har förkunskaper om klimatförändringar innan man läser en artikel. På så sätt kan man fylla igen de underliggande meningarna och förstå vad artikeln handlar om. Det behövs även kulturella och sociala kunskaper samt förståelser om "verkligheten" och i viss mån ideologier.

"Den analytiska utgångspunkten utgörs av antagandet av valet att använda ett särskilt ord för att beteckna någonting i den sociala verkligheten, kan rymma sociokulturella och ideologiska implikationer" (a.a: 206).

4.3 Andra teorier vi använt oss av

Andra teorier vi har utgått från är dem nedan. Det är böcker som är förknippade med vår studie och som vi har valt att använda till vår diskussion.

”Gunnar Nygren, På väg mot medievärlden 2020”

Nygrens bok handlar om mediernas innehåll och sociala konstruktioner (**Nygren 2010: 9**). Han menar på att medier ofta har en tendens att dramatisera sina nyheter och att de är beroende av de fyra marknaderna: publikmarknaden, annonsmarknaden, kapitalmarknaden samt källornas marknad (**a.a: 230**).

”Denis McQuail, McQuail’s mass communication theory”

McQuail förklarar att kommersiella tidningars innehåll är konstruerade på ett sätt som ska locka en bred läsarskara med hjälp av att underhålla och att vara kostnadseffektiv. (**McQuail, 2005: 125**).

”Gunilla Hultén, Journalistik och mångfald”

Hultén beskriver medieanvändningen och uttrycker att nyheter information bör ha en inbördes logik och koherens. Med detta menas att textens element skall vara sammankopplade för att läsaren ska förstå innebörden av nyheten (**Hultén, 2009: 36**).

5. Analys

Vi har analyserat sex artiklar, tre från Dagens Nyheter och tre från Expressen.

Vi börjar med att analysera tre artiklar från Dagens Nyheter.

5.1 Diskursanalysens steg

1. Redogörelse för rapporteringens huvudsakliga innehåll samt kartläggning av de eventuella bilder och faktarutor som kompletterar artikeln

2. Nyhetstextens tematiska struktur (makro)
3. Nyhetstextens schematiska struktur (makro)
4. Mikroorienterad analys av nyhetstexten
5. Politisk/historiska kontextualiseringar (**Berglez, 2000: 207**).

5.2 Analys av artiklarna

”Ett slag i luften för klimatet” – Artikeln är från Dagens Nyheter och publicerad 2012-10-10.

1. Rapporteringens huvudsakliga innehåll

Artikeln är skriven av journalisten Susanna Birgersson. ”*Ett slag i luften för klimatet*” som handlar om att en ensidig svensk skatt inte kommer stoppa den globala uppvärmningen. Skribenten menar att politiker allt för ofta har en tendens att endast resonera kring koldioxidutsläppen. Tittarna till den politiska debatten kan få känslan av att om regeringen hittade rätt nivå på koldioxidhalten, skulle planeten vara räddad. I artikeln ryms det en bild på ett flygplan tagen underifrån mot en blå himmel. Under bilden står det med liten text: ”Ha med utsläppsmått”.

2. Nyhetstextens tematiska struktur

Artikeln huvudhändelse är att politiker är för snäva angående klimatet. Att de fokuserar för mycket på flygskatten. Enligt skribenten är det inte endast detta som bör tas upp i beräkningen, utan helheten av allt utsläpp.

Flygskatten som diskuterades i den politiska debatten är mellan Åsa Romson och Annie Lööf, är den sekundära händelsen.

Miljöpartiets språkrör respektive centerledaren är oense om hur flygskatten ska hanteras. Åsa Romson påpekar att det är absurt att flyget inte bär ansvar för sina egna miljökostnader. Annie Lööf satte sig emot förslaget om idén att ha kilometerskatt.

3. Textens schematiska struktur

Huvudrubriken ”*Ett slag i luften för klimatet*” följs upp av en liten ingress ”*Moralism är inte lösningen. En ensidig svensk flygskatt kommer inte att stoppa den globala*

uppvärmningen". I ingressen sammanfattas det som artikeln vill berätta, att flygskatten inte kommer att stoppa den globala uppvärmningen.

De aktörer som förekommer i texten är förutom miljöpartiets språkrör Åsa Romson och centerledaren Annie Lööf även journalisten Susanna Birgersson.

Artikeln historiska bakgrund är klimatdebatten som sändes i TV mellan de två politikerna. Orsak/verkan-förhållanden i artikeln är att politiker inriktar för mycket på flygskatten och då kan de som tittade på den politiska debatten få en felaktig bild av hur man ska minska koldioxidutsläppen.

De kommentarer som förekommer i artikeln kan tänkas rikta sig till politikerna, men även till allmänheten.

Journalisten går till "attack" mot hur politikerna diskuterar om miljön. Politikernas åsikter får inte mycket plats i artikeln, utan det är främst journalistens uppfattning kring debatten om flygskatten som det skrivs mest om.

Politikerna framställs som naiva: *"Det är märkligt att lyssna till hur svenska toppolitiker på bästa sändningstid diskuterar frågan i dryga tio minuter utan att en enda gång nämna lösningar som utgår från europeiskt och internationellt samarbete"*.

Artikeln började med journalistens egna ord och avslutas även så: *"... en ensidig svensk skatt på flygresor skulle ur klimatsynpunkt bara bli ett ilsket och moralistiskt slag i luften"*.

4. Mikroorienterad analys av nyhetstexten

För att förstå huvudrubriken *"Ett slag i luften för klimatet"* krävs det att man har kunskap om ämnet. Rubriken kan tydas på olika sätt. Genom att det finns en bild på ett flygplan så är det lättare att förstå vad artikeln vill berätta.

Ingressen är kort och kompakt, men ändå så får läsaren en bild av vad artikeln handlar om.

Det kan vara svårt att hänga med i artikeln eftersom det krävs att läsaren har sett den politiska debatten. Detta för att kunna få förståelse för de argument som journalisten vill få fram.

De båda politikernas framställning i artikeln är intressant. Journalisten skriver att politikerna engagerar sig för lite för det totala miljöproblemet och att de fokuserar för mycket kring flygskatten. Det finns få citat från politikerna i artikeln. Journalisten får

inte med andra röster som styrker hennes eller politikernas argument.

Journalisten uttrycker sig med ord som ”*ilsket*” och ”*moraliskt*” i artikeln. Hon anser att den politik som tas upp inte kommer att förändra de klimatförändringar som sker. Hon vädjar till att politikerna skall satsa mer på helheten av problemet och inte fastna vid flygskatten. ”*Men en ensidig svensk skatt på flygresor skulle ur klimatsynpunkt bara bli ett ilsket och moralistiskt slag i luften*”.

5. Politisk/historiska kontextualiseringar

Journalisten har med två politikers åsikter i artikeln men de får inte mycket plats för att argumentera för sina ståndpunkter. Istället har journalisten valt att uttrycka sin åsikt om flygskatten. Det gör det svårt för läsarna att få en egen uppfattning om ämnet. Läsaren måste ha sett den politiska debatten för att förstå artikeln. Artikeln hade kunnat forma sig mer åt ett historiskt berättande, då läsaren hade fått ta del av vad flygskatten egentligen innebar och hur den diskuterades mer ingående av politikerna i debatten.

”Den som förorenar luften måste också stå för notan” Dagens Nyheter och publicerad 2012-10-04.

1. Rapporteringens huvudsakliga innehåll

Artikeln ”*Den som förorenar luften måste också stå för notan*” är en debattartikel skriven av Lena Ek och miljöministern Per Ankersjö som båda är centerpartister. Den handlar om den dåliga och farliga luften i Stockholm. Som är en bidragande orsak till klimathotet. Orsaker till den förorenade luften är dubbdäck och diesel.

Trängselskatten har haft en positiv inverkan på staden men ännu finns det mycket mer att göra utan att stänga ute trafiken, godstransporterna eller dubbdäcken. Forskare menar att luften har blivit avsevärt mycket bättre, men är ändå en stor hälsorisk i nuläget.

Artikeln använder sig av en bild på ett dubbdäck och en fotgängare. Under bilden står det: ”*En möjlighet att införa avgift på dubbdäck*”. Bilden gestaltar artikelns innehåll, vilket är det huvudsakliga problemet.

2. Nyhetstextens tematiska struktur

Artikelns huvudhändelse är att dubbdäck och diesel är ett problem för Stockholms luftkvalitet. Skribenterna menar på att frågan om hälsan för invånarna är viktig och måste lösas: ”... *måste frågan lösas utan att vi stänger innerstaden för trafik, godstransporter eller dubbdäck...*”.

Det är förhöjda värden av partiklar och kväveoxider. Partikelutsläppen kommer från dubbdäcken och kväveoxiden från trafiken.

I artikeln föreslås det att man bör införa en avgift på att använda dubbdäck. Det är framförallt Centerpartiet som har föreslagit detta. De vill minska dieseltrafiken, detta för att minska transportfordonen i Stockholm.

3. Nyhetstextens schematiska struktur

Det som förmedlas i rubriken och ingressen är att dubbdäck och diesel är farligt för Stockholms invånare. Det är ett stort hälsoproblem och det bör debatteras mer om åtgärder kring det. Ingressen avslutas med ett citat från Centerpartisterna, där de anser att frågan om dubbdäck och diesel måste lösas utan att stänga ner hela Stockholms stad från trafik, godstransporter eller dubbdäck.

De aktörer som förekommer i artikeln är centerpartisterna, det är även skribenterna till artikeln.

Den historiska bakgrunden beskriver hur Stockholm blivit mer miljövänlig genom trängselskatt, förbättrad städning och förbud att köra med dubbdäck på Hornsgatan. EU har även kritiserat Stockholm och Sverige för hanteringen av luftkvaliteten och därmed hotat med böter om det inte blir bättre. Det står ingenting om varför och hur EU vill att Sverige och framförallt Stockholm ska förbättra detta.

Det är skribenterna som uttalar sig i artikeln. De lämnar stort utrymme för sina egna kommentarer och fakta om hur de vill att regeringen ska driva vidare politiken om luftföroreningarna. Ett exempel från artikeln: ”*Regeringens miljöbilsdefinition är ett annat verktyg som har stor betydelse för kväveoxidutsläppen och som vi måste fortsätta att långsiktigt arbeta med för att nå regeringens mål om en fossiloberoende fordonsflotta år 2030.*”

Ingen aktör från regeringen har svarat på centerpartisternas kommentarer om hur förbättringarna ska ske.

Det är skribenterna som har det sista ordet i artikeln, som avslutar med att Stockholm

har kommit en bra bit på väg med problemet, men ännu inte lyckats nå sitt mål. ”För att nå dit behövs kloka ekonomiska styrmedel som baseras på principen att förorenaren betalar. På så sätt kan vi förena en ansvarsfull miljöpolitik med en växande stads behov av transporter”.

4. Mikroorienterad analys av nyhetstexten

Det finns två problem i artikeln, den ena är luftföroreningarna i Stockholm och den andra är att EU hotar med att ge Sverige böter om det inte förbättras.

Rubriken ”Den som förorenar luften måste också stå för notan”, kan tydas på två olika sätt. Den kan antingen vara riktad mot Stockholms invånare som bör betala en avgift för att få använda dubbdäck eller så kan rubriken uppfattas att det är EU som riktar sitt hot mot Sveriges behandling av luftkvaliteten. Vilket det är framkommer inte. I ingressen förklaras det vad artikeln kommer att handla om, läsaren behöver inte vara särskilt insatt i ämnet för att förstå ämnet.

Artikeln tar enbart upp Centerpartisternas politiska åsikter. Det finns ingen information om hur Sverige har tänkt agera mot hotet från EU.

De väljer att framhäva sig själva: ”Glädjande nog kunde regeringen i samband med presentationen av budgetpropositionen meddela att man avser att utreda förutsättningarna för att ge kommunerna fler instrument att kunna förbättra luftkvaliteten och att en sådan metod är att lokalt införa en dubbdäcksavgift. Detta har Centerpartiet drivit aktivt både nationellt och lokalt”.

Skribenterna skriver ord som ”intressekonflikter” och åsyftar att det krävs en balansgång mellan hur miljöpolitiken om luftföroreningarna bör skötas. Det är inte ett enkelt problem att lösa.

5. Politisk/historiska kontextualiseringar

Artikeln hänvisar till forskning kring Stockholms luftkvalitet och att den blivit bättre. Anledning är att de införskaffat trängselskatt, bättre städning och inga dubbdäck på Hornsgatan. Beskrivningen kring forskningen om Stockholms luftkvalitet är ytterst liten.

”Bilarna behöver bli bättre - men också färre”. Dagens Nyheter
och publicerad 2012-09-24.

1. Rapporteringens huvudsakliga innehåll

Artikeln är skriven av Karin Bojs som är journalist på DN. Textens huvudsakliga innehåll handlar om att införa ett nytt batteri i bilen, som möjligen kan lösa miljöproblemen. Journalisten skriver att det krävs fler åtgärder för att stoppa miljöförstöringen. Issmältningen på Antarktis sker snabbare än vad någon trott. Forskarna menar att istäcket har ”*genomgått en fundamental förändring*”. Ett sätt att bromsa den globala uppvärmningen kan vara att införa ett visst sorts batteri i alla bilar. Bilden som finns med i artikeln är ett komplement till innehållet. Den visar batteriet och hur det fungerar. Det står även fakta om batteriet: ”*materialet fungerar som vanligt batteri*” och ”*andra användningsområden*”.

2. Nyhetstextens tematiska struktur

Artikelns hierarkiska karaktär föreslår att nya batterier i bilar kan göra samhället mer uthålligt, men framförallt minska utsläppen. Forskarna Stephen Pacala och Robert Socolow föreslog ett batteri som åtgärd.

Rubriken ”*Bilarna behöver bli bättre- men också färre*” följt av ingressen tar upp det huvudämne som utformar artikeln i det senare skedet.

Den sekundära händelsen är issmältningen på Antarktis och den globala uppvärmningen som har stigit kolosalt. Forskarna är oroliga och försöker hitta nya tillvägagångssätt för att minska den högst bidragande orsaken till utsläppen för att på så sätt minska den globala uppvärmningen. Forskarna menar att de har varit beredda på issmältningen men inte att det skulle gå så snabbt som det gör.

3. Nyhetstextens schematiska struktur

Det som förmedlas i rubriken och ingressen är att bilarna måste bli bättre, den åtgärden räcker inte långt utan de måste även bli färre.

De aktörer som förekommer i texten är journalisten Karin Bojs, forskaren Mark Serreze och Ted Scambos från USA:s nationella centrum för snö- och isforskning (NSIDC), forskarna Stephen Pacala och Robert Socolow. Batteriforskaren Leif Asp

och en flicka från Malmö som vann kommunens årliga tävling om den ”löjligaste bilturen” är också aktörer.

Den historiska bakgrunden beskrivs av journalisten: *”Visserligen har vi vetat länge att jorden blir varmare, och att förändringarna märks först och syns tydligast i Arktis, men få av oss har varit beredda på hur snabbt det faktiskt skulle gå”*. De är oroliga för hur snabbt isen smälter och att nya åtgärder måste införas omgående.

Journalisten lämnar stor plats åt forskarna och citerar dem. Det är framförallt de amerikanska forskarna som kommenterar mest i artikeln. De diskuterar issmältningen och det eventuella införandet av ett nytt batteri i bilarna. De kommenterar: *”Vi har mindre polaris - därmed kommer vi också att få mer variationer och extremer i vädret”*.

Journalisten berättar om en flicka från Malmö som vann årets pris för den ”löjligaste bilturen”. Det var hennes pappa som tagit bilen en kort sträcka för att köpa ekologisk svamp. Skribenten beskriver händelsen: *”Sådana pappor har nog större behov av nya cyklar än av elbilar med avancerade kolfiberbatterier”*. Journalisten avslutar med sin egen uppfattning och åsikt.

4. Mikroorinterad analys av nyhetstexten

Rubriken och ingressen är tydlig och ger en inblick om hur artikeln kommer att utforma sig. Läsarna behöver inte vara insatta i ämnet för att hänga med. Händelsen förklaras tydligt, ett exempel är förklaringen till batterierna: *”... föreslog ett antal batterier med åtgärder som tillsammans kan minska utsläppen av växthusgaser”*.

Detta hör ihop med bilden. Den förklarar exakt hur det skulle gå till, hur batteriet ser ut och användningsområden. Detta ger läsarna en god uppfattning.

Det förekommer överflödigt information i artikeln, exempel på det är flickan från Malmö, då journalisten tar upp en ”löjlig bildfärd” som skedde i en lokal tävling i Malmö kommun.

Journalisten beskriver tävlingen i Malmö som ”löjligen bilresor”, då hon vill framhäva de onödiga bilturerna vi människor kör. Hon använder sig av ordet ”underskattat” och med detta menar hon att vissa forskare anser att rättar vi till utsläppen kommer den globala uppvärmningen att minska. Andra forskare anser att det nödvändigt med ”livsförändringar” om problemet ska lösas.

5. Politisk/historiska kontextualiseringar

Det är främst de amerikanska forskarna som kommenterar och utformar artikeln. Journalisten väljer att få med fakta och citat från dem. Artikeln handlar om att bilarna måste bli bättre men även färre. Den kretsar kring sekundära händelser, där de amerikanska forskarna beskriver vad som sker med isen på Antarktisk. Det ges stort utrymme till den historiska bakgrunden om issmältningen men inte så mycket om hur, när och var dessa batterier kommer sättas i produktion.

"Snart kommer Sverige att få en ny högsta bergstopp"

Expressen och publicerad 2012-09-10.

1. Rapporteringens huvudsakliga innehåll

Artikeln är skriven av journalisten Anna Wahlgren som är författare och samhällsdebattör. Artikeln handlar om att Kebnekaises högsta topp smälter på grund av det varmare klimatet. I artikeln förklarar hon att Kebnekaise består av flera toppar och att den högsta toppen består av glaciäris. Därför kan Sverige få en ny högsta bergstopp som är belägen på en annan höjd.

De bilder som finns med i artikeln kan delvis komplettera det som står i artikeln. Detta i form av en jämförelsebild på hur glaciären såg ut tidigare och hur den ser ut nu. Läsarna kan tydligt se hur glaciären smält.

Det framgår inte när bilderna togs vilket gör det svårt för läsarna att veta hur lång intervall det rör sig om tidsmässigt mellan dem. Faktarutorna som är med i artikeln visar bilder på de olika topparna som förekommer i artikeln samt deras höjd. Läsaren får även en historisk bakgrund om berget samt information om det nuvarande tillståndet på jorden i faktarutan.

2. Nyhetstextens tematiska struktur

Huvudhändelsen i artikeln uppmärksammar det varmare klimatet och hur det påverkar Kebnekaises högsta topp. Huvudhändelsen finns med i både rubriken och ingressen. En sekundär händelse det skrivs om i ingressen handlar om hur Arktis istäcke smälter på grund av klimatförändringarna. Skribenten drar paralleller till Sverige och då i synnerhet till huvudhändelsen i artikeln.

Efter ingressen skriver Wahlgren om bakgrundsfakta och historia samt tar med kommentarer och åsikter från aktörer som hör till huvudhändelsen. Efter detta avsnitt kopplas den tidigare sekundära händelsen (Arktis istäcke) ihop med en annan sekundär händelse som handlar om hur klimatförändringarna påverkar klimatet i norra Sverige. Detta i sin tur leder till att temperaturhöjningar och glaciärer smälter. Glaciärer i Sverige som smälter kopplas ännu en gång ihop med den sekundära händelsen om Arktis istäcke, som nu utvecklas med bakgrundsfakta, historia och kommentarer från klimatexperter. I slutet av artikeln berättar miljöorganisationen Green Peace att de har tänkt åka till Arktis för att uppmärksamma issmältningen och berätta om detta.

3. Nyhetstextens schematiska struktur

Rubriken och ingressen förmedlar hur klimatförändringarna medverkar till att temperaturen höjs, vilket betyder att isen smälter på platser i Arktis och på glaciärer världen över. Detta kopplas sedan ihop med hur ismältningen gör att Kebnekaises topp sjunker och att Sverige snart kan få en ny högsta topp.

De aktörer som förekommer i texten är en fjällförare, en glaciärexpert som representerar en forskningsstation på Kebnekaise, en klimatforskare som talar för Stockholm Environment Institute samt en doktor i miljövetenskap som talar för miljöorganisationen Green Peace. Andra aktörer som förekommer i texten är organisationer som USA:s nationella snö- och isdatacenter, NSIDC. Även journalisten Anna Wahlgren förekommer i artikeln som en aktör.

Den historiska bakgrunden redogörs i form av ett konstaterande av tidigare nämnda NSIDC om att havsisen vid Arktis smälter på grund av klimatförändringar i form av den förhöjda temperaturen. Detta ligger till grund för den huvudsakliga händelsen om att Sveriges högsta punkt smälter och därmed sänker höjden på Sveriges högsta punkt till en annan höjd.

De olika aktörernas kommentarer beskriver hur de sett skillnader i klimatet i form av att temperaturen har ökat och hur glaciärer och havsis smälter. De menar att detta är orsaken till att Sveriges högsta topp sjunker.

Det är bara representanter från miljöforskare och miljöorganisationer som har uttalat sig, inga representanter från aktörer som är skeptiska till att huvudhändelsens orsak är på grund av klimatförändringarna.

Forskaren Gunhild Rosqvist är den aktör som får sammanfatta och dra de huvudsakliga slutsatserna kring den aktuella händelsen. Detta eftersom hon jobbar med mätningar av ismältningen i norra Sverige samt vid Kebnekaise.

4. Mikroorienterad analys av nyhetstexten

Texten kräver förkunskaper om att Kebnekaise är Sveriges högsta topp och det faktum att klimatförändringarna är en effekt av temperaturökningar och ismältning av havsis på Arktis.

Det förekommer en hel del överflödigt information i form av att fjällföraren kommenterar sina tankar kring berget och viss information om Kebnekaise som turistattraktion vilket inte tillför något för artikeln.

Skribenten använder sig av ord som "*Katastrofsiffror*" och meningar "*svenska fjällvärldens viktigaste symbol*" för att illustrera och möjligtvis förstärka artikelns händelse ännu mer.

5. Politisk/historiska kontextualiseringar

Artikeln presenteras ur en debatt som är konstruerad av media och ger därför en ensidig bild av klimatförändringarna. Dock finns det ingen vetenskap som bestrider att klimatförändringar sker vilket gör det svårt att inte ge en ensidig bild av detta.

”Här är landets skitiga städer” Expressen och publicerad 2012-09-12.

1. Rapporteringens huvudsakliga innehåll

Artikeln är skriven av journalisten Karl-Johan Karlsson. Textens huvudsakliga innehåll är att regeringen har en lista på städer i Sverige där luftkvaliteten är så dålig att det finns risk för Sverige kommer att bli bötfällda av EU om det inte rättas till inom en tvåårsperiod. Det grundar sig på att det förekommer för höga halter av kväveoxid i luften. Därför ska miljöministern besöka olika städer i landet för att informera skattebetalarna om situationen, så att de slipper att stå för böterna.

De bilder och den grafik som hör till artikeln visualiserar och kartlägger de städer som artikeln handlar om och kan underlätta förståelsen för läsarna.

2. Nyhetstextens tematiska struktur

Huvudhändelsen beskrivs redan i rubriken och ingressen, som listar städer i Sverige som har för dålig luftkvalité och riskerar att få böter av EU.

En sekundär händelse som framkommer i artikeln är hur många som dör av luftföroreningar i Stockholm varje år. En annan sekundär händelse som förekommer är när en partikamrat från Centerpartiet skriver om att dubbdäcksförbud i Stockholm kan vara en lösning och sänka nivåerna av föroreningar i luften.

3. Nyhetstextens schematiska struktur

I rubriken och ingressen förmedlas det att regeringen har en lista på städer i Sverige där halter av föroreningar i luften är för höga. Sverige kan tvingas böta en halv miljon kronor till EU, dagligen för detta.

Det är främst två aktörer i artikeln som förekommer, dels Lena Ek (C) som representerar regeringen, samt partikollegan Per Ankersjö som är miljöminister. En annan aktör är Stockholms stad och Stockholms läns landsting som representerar staden och länet. Även journalisten har en roll i artikeln som aktör.

Den historiska bakgrunden framkommer i form av att Expressen tagit del av en lista på städer i Sverige där vissa luftföroreningar har för höga halter av kväveoxid. Miljöministern kommenterar att på sikt kan detta bötfälla Sverige, vilket ligger till grund för artikelns huvudsakliga innehåll.

Aktörernas kommentarer är det som artikeln bygger på och som skapar innehållet i artikeln. De får komma till tals kring hur de ska lösa problemet. Det framkommer dock ingen kommentar från de ansvariga för städerna som står med på listan.

Eftersom artikeln bygger på miljöministerns initiativ att besöka olika delar av landet för att försöka rätta till siffrorna, är det även hon som tillåts dra de huvudsakliga slutsatserna kring den aktuella händelsen.

4. Mikroorienterad analys av nyhetstexten

Det finns en viss frånvarande information som läsaren måste känna till. Det är vad kväveoxid är för något och vad det har för påverkan på luftkvaliten.

Artikelförfattaren använder ord som "Svarta listan" och "Miljonböter", ord som är negativt laddade och kan innebära fara. Ett annat ordval som används är "bråttom" vilket också kan tyda på fara.

5. Politisk/historiska kontextualiseringar

Artikeln belyser Sveriges förhållande till EU:s miljöpolitik där fokus ligger på hur höga böter Sverige kan få på grund av dålig luftkvalitet. Luftkvaliteten är en viktig aspekt i miljöpolitiken och väldigt aktuell då det är många länder som får strikta miljöföreskrifter på grund av detta. Vilket gör innehållet i artikeln oerhört aktuellt.

”Bromspedalens miljöbilspolitik” Expressen och publicerad 2012-10-25.

1. Rapporteringens huvudsakliga innehåll

Artikeln är en ledarartikel som är skriven av ledarskribenten Erik Erfors. Artikelns huvudsakliga innehåll handlar om att de svenskar som köper en miljöbil har rätt att inkassera 40 000 kronor av den svenska staten. Köparna får nu vänta tills nästa år då årsbudgeten för premien redan har tagit slut.

2. Nyhetstextens tematiska struktur

Artikelns huvudhändelse förmedlas inte i rubriken utan först i början av artikelns text. En sekundär händelse som skribenten beskriver är att det behövs satsas på infrastruktur för miljöbilar, så som det har gjorts i länder som Danmark och Irland där staten har byggt ut snabbbladdningsstationer. En annan sekundär händelse är att i Frankrike kan man få böta om bilen inte är miljövänlig. Bötespengarna används till att subventionera de miljövänliga bilarna. Den sekundära händelsen i artikeln är enligt skribenten den gemensamma lösningen för att lösa huvudhändelsens konflikt.

3. Nyhetstextens schematiska struktur

Rubriken förmedlar hur statens miljöbilspolitik liknas vid en bromspedal där staten metaforiskt bromsar medborgarna från att köpa miljöbilar på grund av det höga priset. Någon ingress eller underrubrik förekommer inte. Bildtexten förmedlar att det är för dyrt med en miljöbil trots miljöbilspremien som staten erbjuder.

Den främst förekommande aktören är den svenska staten, som är huvudaktör i händelsen. Andra aktörer som förekommer i artikeln är skribenten, den franska staten, den danska staten, den irländska staten samt biltillverkaren Opel, som tas fram som ett

Den historiska bakgrunden i artikeln ligger till grund för hur staten har subventionerat en miljöbilspremie till de medborgare som köper en ny miljöbil. Dock är pengarna budgeterade i en för liten skala vilket är orsaken till huvudhändelsen.

Skribenten är den enda aktören i artikeln som får utrymme till att kommentera. Han förklarar hur premien har budgeterats för lite och att den är för låg med tanke på hur dyra miljöbilar är.

Skribenten förklarar även hur staten skall lösa problematiken i form av att ta efter andra länder i Europa, han visar exempel på hur de har gjort.

4. Mikroorienterad analys av nyhetstexten

Artikeln förutsätter att läsarna måste veta vad en miljöbil kostar i förhållande till en vanlig bil. Erfors skriver om hur dyr en miljöbil är, men något perspektiv får man inte som läsare på hur mycket en sådan bil kostar i förhållande till en vanlig bil. En annan frånvarande information är att skribenten skriver om att Sverige ligger efter vad gäller miljöbillsatsningar, men det här är inget som skribenten utvecklar och visar på siffror. Exempel på laddade ord som förekommer är "supermiljöbil" vilket kan skapa en frågeställning kring vad det är för skillnad mellan en vanlig miljöbil och en "supermiljöbil".

5. Politisk/historiska kontextualiseringar

Skribenten tar upp lösningar till den nuvarande politiken om miljöbilar. Det är därför aktuellt och viktigt att det skapas bra förutsättningar för att miljöbilar för att de ska bli mer attraktiva på marknaden. Detta är något som politiker måste ändra på. Skribenten tar upp det han anser vara lösningar på problemet och som eventuellt kan hjälpa till att bromsa klimatförändringarna i världen.

6. Diskussion

1. Rapporteringens huvudsakliga innehåll

Om man jämför tidningarnas artikelrubriker går det att urskilja att DN:s rubriker har en mer nedtonad bild av en händelse. Expressen tenderar till att använda mer extrema

rubriker. Exempel på detta är "*Här är landets skitiga städer*" medan DN använder sig av en rubrik som "*Bilar behöver bli bättre - men också färre*".

Jämför vi de olika huvudhändelsernas fokus i de båda tidningarna, använder sig DN av mer politik och vetenskap för att stimulera ett miljövänligare Sverige till att bromsa klimatförändringarna. I Expressens artiklar ligger fokus på hur vi som svenska medborgare är orsaken till klimatförändringarna och konsekvenser som klimatförändringarna medför.

En annan aspekt är hur innehållet försöker "skrämma" läsarna för att förstå allvaret. I Expressens artiklar förekommer även "dramatiseringar" av händelserna. Detta är något Gunnar Nygren tar upp sin bok *Nyhetsfabriken*. Han menar att kommersiella nyhetsmedier tenderar till att dramatisera händelser för att de är beroende av de fyra marknaderna: publikmarknaden, annonsmarknaden, kapitalmarknaden och källornas marknad (Nygren, 2010: 230).

De bilder som förekommer i artiklarna visar en tydlig skillnad mellan tidningarna. I DN har bilderna en mer anonym roll och är till för att förstärka innehållet i artiklarna för att illustrerar vad texten handlar om. Jämför vi det med Expressens så har bilderna ett större fokus på att "skrämma" läsarna och även bidra med chock. Exempel på detta är utvalda bilder från Expressens artikel "*Snart kan Sverige ha en ny högsta topp*" där bilderna visar hur drastiskt ismältningen har förändrats, vilket vi som läsare kan bli skrämnda över.

En annan aspekt är att Expressens artiklar ofta är mer negativt laddade som möjligtvis används för att locka läsare. Van Dijk beskriver det i sin bok *News as discourse*: "*Best known is the general value of negativity of the news. That is, generally, much news discourse is about negative events such as problems, scandals, conflict, crime, war or disasters. Why? Although intuitively, it seems a widespread, if not universal, phenomenon that people are interested in such news this does not explain why*" (Van Dijk, 1988: 123).

Med socialkonstruktionismen som utgångspunkt kan vi konstatera att de två tidningar vi undersökt följer fasta tanke- och handlingsmönster i form av rubriker, bilder och

innehåll i brödtexten. Detta då de två tidningar skapats av journalister som beroende på tidning har olika vanor och kategoriseringar, vilket innebär att tidningarna har institutionaliserats med deras egna fasta tanke- och handlingsmönster (**Alvesson & Sköldberg, 2011: 86**).

2. Nyhetstextens tematiska struktur

Skillnaderna mellan tidningarna i detta analysmoment är att DN oftare tar upp själva huvudhändelsen i rubriken och ingressen till skillnad från Expressen.

Ett exempel på detta är i artikeln: *"Bromspedalens miljöbilspolitik"* som publicerades i Expressen, där det huvudsakliga ämnet i artikeln inte tas upp, varken i rubriken eller i ingressen. Först senare i artikeln får man en förklaring till rubriken, vilket medför att läsarna får svårt att förstå artikelns huvudsakliga ämne och hänga med i texten.

Expressens rubriker lockar läsaren till att läsa vidare. Rubriken *"Snart kommer Sverige att få en ny högsta bergstopp"* är ett exempel på detta, eftersom läsarna blir nyfikna på vad artikeln kommer att handla om. Detta fenomen är något som McQuail skriver i sin bok *McQuail's mass communication theory* där han förklarar fenomenet som "Newspaper commercialization" vilket innebär att tidningars huvudsakliga innehåll är kommersiella nyheter som syftar till att locka en bred läsarskara med hjälp av att underhålla och vara kostnadseffektiva (**McQuail, 2005: 125**).

DN använder sig också av rubriker som skall intressera läsaren att läsa vidare men rubriken stöder också själva innehållet i artikeln. Ett exempel på detta är rubriken *"Den som förorenar luften måste också stå för notan"*. Till skillnad från Expressen får DN med att det handlar om klimatet och på så sätt kan det bli lättare för läsaren att förstå vad artikeln kommer handla om i ett senare skede.

DN använder sig av fler aktörer än vad Expressen gör i sina artiklar. Aktörerna är mer aktiva och har en större hierarkisk funktion i DN:s artiklar. Den sekundära händelsen i artikeln framkommer tydligare i DN än vad den gör i Expressen.

DN introducerar sina aktörer i ingressen eller i början av innehållet, vilket gör det lättare för läsarna att förstå och hänga med i artikeln. Expressen använder sig av rubriker som skall locka och har inte med det huvudsakliga innehållet i början. Det gör det svårt för läsaren att förstå vad artikeln handlar om samtidigt som artikeln känns mer oseriös. *"För att nyheter ska bli meningsfulla måste informationen ha en*

inbördes logik, en koherens, det vill säga att textens element hänger samman”

(Hultén, 2009: 36). Nyheter bör uppfattas som övertygande och trovärdiga men det är också centralt att fånga läsaren **(a.a: 36)**.

3. Textens schematiska struktur

DN:s artiklar fokuserar på politik och vetenskap som tidigare nämnts. Detta är något genomgående i DN:s rubriksättning av artiklarna. Rubrikerna förmedlar innehållet i artiklarna utan att överdriva eller förstärka innebörden. Ingresserna i DN:s artiklar följer samma mönster där tidningen förmedlar vad som står i artiklarna utan att förstärka eller överdriva innehållet. I DN:s artiklar är det tydligt att det är en av aktörerna som får utrymme att kommentera. Båda aktörer finns med i artikelns text men det är främst den ena aktören som får utrymme för att kommentera. Det kan skapa en ensidig bild av en händelse. Exempelvis i artikeln "*Ett slag i luften för klimatet*" är aktörer från båda sidor av händelsen med, men där den ena sidan av aktörernas åsikter är den som får mest utrymme som i detta fall är journalistens. Skribenten använder sig av kommentarer som "attackerar" de båda debattörerna utan att de får utrymme till att försvara sig.

I DN:s artiklar fokuseras det genomgående att det är politikerna som bär ansvaret för att bromsa klimatförändringarna.

Jämför vi med Expressens artiklar så upplever vi att fokus ligger på att skrämja och chocka läsaren. Detta är något som är genomgående i rubriksättningarna och de ingresser som förekommer i artiklarna. Rubriker som "*Här är landets skitiga städer*" och "*Snart kommer Sverige att få en ny högsta bergstopp*" tenderar de till att möjligtvis få läsaren att bli rädd och känna att "det är bråttom". Ingresserna bidrar till viss del med att förstärka rubrikerna och innehållet i artiklarna genom att måla upp en bild av händelsen som dyster och skrämmande.

De aktörer som förekommer i artiklarna är genomgående ensidiga och låter oftast en part ha talan i texten.

De båda tidningarna tenderar till att vara ensidiga i vilka aktörer som får utrymme till kommentarer. Däremot använder DN fler aktörer även fast den ena aktören inte får så mycket utrymme att kommentera.

De största skillnaderna mellan tidningarna är rubrik- och ingressättningen.

DN kan tyckas ha en diskret roll och använder rubrik och ingress för att förklara en händelse kortfattat. Expressen däremot förstärker innehållet i artiklarna.

En händelse som förekommer i båda tidningarna är artiklarna som förklarar den dåliga luftkvaliteten i Sverige. DN har fokus på politiken och nämner händelsen en smula, medan artikeln i Expressen "*Här är landets skitiga städer*" lägger fokus på hur illa det är ställt och överdramatiserar nyheten.

Det centrala inom socialkonstruktionismen är hur ”verkligheten” är socialt konstruerad. Artiklarna försöker skapa sin bild av hur klimatdebatten ser ut i form av det sätt tidningarna har konstruerat artiklarna. Det centrala är hur olika företeelser står i fokus utifrån hur tidningarna väljer att framställa nyheter i form av rubriksättning, språk och innehåll (**Alvesson & Sköldbberg, 2011: 81**).

4. Mikroorienterad analys av nyhetstexten

Den största skillnaden mellan DN och Expressen i detta analysmoment är de båda tidningarnas ordval i artikeln. Expressen använder sig av ord som;

- "Kataströfsiffror"
- "Svarta listan"
- "Supermiljöbil"

Ordvalen förhöjer känslan av att de vill förstärka händelserna och göra dem större än vad de är.

DN skriver ord så som;

- "Intressekonflikter"
- "Ilsket"
- "Moraliskt"

Orden förstärker en händelse eller ett ämne och utifrån socialkonstruktionismens teori så utsätts vi för social kontroll av dessa institutioner i form av hur de väljer ordval.

Detta leder till att vi som läsare uppfattar verkligheten på ett annat sätt och handlar på ett annat sätt beroende på denna sociala kontroll (**a.a: 86**).

En annan skillnad är huruvida det förekommer överflödigt information eller om läsaren behöver vara insatt i ämnet för att förstå artikeln. I Expressens artikel ”*Här är landets skitiga städer*” behöver läsaren vara insatt i vad kväveoxid är för något och vad det har för påverkan på klimatförändringarna. En liten sammanfattning eller en bild som förklarar hur kväveoxider förstör miljön hade ökat förståelsen för läsaren. Detta förekom även i DN men mer sällan än vad det gjorde i Expressen. Expressen var även den tidning som hade mest överflödigt information i sina artiklar.

Diskussion om politisk/kontextualiseringar som förekommer i artiklarna

5. Genom att analyserat politisk/historiska kontextualiseringar kan vi konstantera att;

- Samtliga artiklar belyser ett stort problem om dagens klimatförändringar.
- De flesta artiklar handlar om hur Sverige hanterar klimathotet och hur det är möjligt att förbättra miljöpolitiken.

Efter att ha läst artiklarna så har vi fått en större insikt om hur klimatförändringarna påverkar miljön och att förändringarna sker i allt snabbare takt än vad vi har räknat med. Vi människor måste agera ännu snabbare för att bromsa upp dessa förändringar. En annan kännedom vi har fått genom att läsa artiklarna är att politikerna använder strategier som inte är tillräckliga för att bromsa upp dessa klimatförändringar och att det krävs mycket mer av politikerna. "*Vi skapar hela tiden i våra sociala relationer nya vanor och rutiner i vårt handlande, liksom också nya kategorier i vårt observerande av andra och deras handlande*" (**Alvesson & Sköldberg 2011: 86**). Tidningarna har skribenter som har olika politiska åsikter. Detta kan vi till exempel läsa om i de artiklarna där centerpartiet kritiserar regeringen för att ha misskött luftföroreningarna i Sverige. Skribenterna har olika uppfattningar om vilka lösningar som bör genomföras, beroende på vilken politisk åsikt de har.

De ovanstående punkterna kan kopplas till socialkonstruktivismen därför att alla är eniga om att klimatförändringarna är ett hot mot mänskligheten, de försöker också ta fram sin bild av verkligheten (**a.a: 81**). En annan viktig utgångspunkt inom teorin är hur verkligheten är socialt konstruerad (**a.a: 81**). Skribenten använder sig av politiska aktörer för att få reda på vad de kan bidra med för lösningar för att minska hotet mot klimatförändringarna.

7. Slutsats

Eftersom vi inte hade så stora förkunskaper om klimatförändringar och om hur de framställdes i media valde vi att använda oss av tidigare forskning för att utveckla vår slutsats. Vi analyserade artiklarna i DN och i Expressen och undersökte skillnaderna mellan dem. Den största skillnaden var Expressens rubriksättning, innehåll, bilder och dramaturgin i texterna som gick ut på att skapa oro för läsarna. Ett exempel på detta förekom i artikeln; ”*Snart kommer Sverige att få en ny högsta bergstopp*” då journalisten med hjälp av dramaturgi först skildrar Kebnekaise som en vacker plats och dess betydelse för den svenska turistnäringen. Sedan så skriver hon om att Kebnekaises högsta glaciärtopp är på väg att smälta bort på grund av klimatförändringarna. Artikeln kompletteras med jämförelsebilder mellan hur den högsta toppen såg ut då och hur den ser ut nu. Det finns en stor skillnad mellan bilderna. Detta är ett av många exempel som återfinns i Expressens artiklar, som får läsarna att känna rädsla och oro.

Kopplar vi denna skillnad i ordval, rubriker och bilder mellan tidningarnas artiklar till socialkonstruktivismen så delar vi vår vardagsvärld med andra. Där har vi hamnat i situationer face-to-face med andra och därigenom fått en bild av olika objekt. När vi läser artiklarna så ger innehållet ett materiellt uttryck med hjälp av den bild vi fått av objekten som i socialkonstruktivismen kallas för objektifiering (**Alvesson & Sköldbberg, 2011: 85**).

Birgitta Höijer skriver i sin vetenskapliga artikel ”*Emotional anchoring and objectification in the media reporting on climate change*” som publicerades i tidskriften ”**Public understanding of science (Bristol, England), vol. 19, no. 6**”.

Hennes studie fokuserar på de känslomässiga aspekterna samtidigt som hon menar att klimatförändringar är något abstrakt och som kan konkretiseras i form av

skrämmande ord och bilder. Detta kan göras mer konkret för läsaren och kallas enligt henne för objektifiering.

I vår studie har vi också funnit att Expressen försöker få fram känslor hos läsaren genom att använda skrämselfteknik. Höijer menar att eftersom hon inte har använt sig av någon studie där hon har undersökt allmänhetens syn om klimatförändringarna i media, så kan man omöjligt veta exakt hur denna känslomässiga anspelning påverkar deras syn. Av den orsaken undrar Höijer om objektifieringen av klimatförändringarna hjälper till att förenkla förståelsen för det abstrakta fenomenet som klimatförändringarna innebär? Hon ställer sig även frågan om dramatiserandet av de känslomässiga aspekterna kan öka engagemanget hos allmänheten?

Höijer skriver också att klimatförändringarna är svårt att förstå och att sätta sig in i eftersom vetenskapen om detta är mycket komplex. Uppgifter om framtiden tenderar på att vara ofullkomliga och innehålla mycket osäkerhet som kan vara svårt att förstå erfarenhetsmässigt. Abstraktion och osäkerhet av fenomenet hamnar i strid med mediernas rapporteringar där klimatförändringar är något konkret och ”här och nu”. Höijer klandrar medierna för att inte försöka förklara den vetenskapliga grunden för klimatförändringarna. De vetenskapliga modellerna räcker inte för att engagera läsarna utan det måste kompletteras med bilder.

Den största skillnaden mellan DN och Expressen är att DN förklarar mer hur situationen ser ut utan att använda sig av överdrivna rubriker, ord och bilder. DN fokuserar mer på att konkret informera läsaren om hur det aktuella läget ser ut. DN förklarar mer hur ”verkligen” är socialt konstruerad, medan Expressen överdriver sina nyheter för att skrämna läsaren (**Alvesson & Sköldberg 2011: 81**).

I DN koncentreras det på att det händer för lite kring insatserna mot klimathotet. Att Sveriges regering koncentrerar sig på detaljerna istället för att se helheten kring problemet. Ett exempel på det är artikeln ”*Bilarna behöver bli bättre - men också färre*”, där skribenten hårt kritiserar regeringens hantering av miljöpolitiken.

Slutsatsen vi kan dra utifrån det som vi skrivit ovan är att DN har en mer verklig bild av klimatförändringarna i sina artiklar, medan Expressen förstärker innehållet med hjälp av att skrämna och oroa läsarna. DN:s artiklar är sakliga och vetenskapliga. I Expressens artiklar kan man ifrågasätta om överdriften är positiv eller får en negativ

Örs Szasz
890810-1853
Madelene Fensby
890316-5622

MKV 61-90 hp
Högskolan i Halmstad

konsekvens. Samtidigt kan vi med hjälp av Birgitta Höjers slutsatser komma fram till att dramatisering kan ha en positiv inverkan på engagemanget hos allmänheten för att hjälpa till att konkretisera det abstrakta som klimatförändringarna innebär.

8. Källförteckning

Ahrne, Göran & Svensson Peter. 2011. Handbok i kvalitativa metoder. Egypten: Liber

Alvesson, Mats & Sköldberg, Kaj. 2008. Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod. Lund: Studentlitteratur

Berglez, Peter. Diskursanalys i Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.), 2000. Metoder i kommunikationsvetenskap. Lund: Studentlitteratur

Hultén, Gunilla. 2009. Journalistik och mångfald. Polen: Studentlitteratur

McQuail, Denis. 2005. McQuail's mass communication theory. England: Sage

Nygren, Gunnar. 2008. Nyhetsfabriken. Ungern: Studentlitteratur

Dijk, Teun Adrianus van. 1988. News Analysis. USA: LEA

Dijk, Teun Adrianus van. 1988. News as discourse. USA: LEA

Julia B. Corbett & Jessica L. Durfee (2004) "Testing Public (Un)Certainty of Science: Media Representations of Global Warming". Science Communication, 2004 vol. 26, no. 2, pp. 129-151. <http://scx.sagepub.com/content/26/2/129> (121220)

Birgitta Höijer (2010) "Emotional anchoring and objectification in the media reporting on climate change". Public understanding of science, 2010 vol. 19, no. 6, pp. 717-731. <http://pus.sagepub.com/content/19/6/717> (121220)

Simon Keeling (2009) "What if? Media, celebrity and climate change". Weather, 2009 vol. 64, no. 2, pp. 49-50.

DN och Expressens artiklar 10/09 - 25/10 2012

Örs Szasz
890810-1853
Madelene Fensby
890316-5622

MKV 61-90 hp
Högskolan i Halmstad

<https://web-retriever-info-com.ezproxy.bib.hh.se/services/archive.html?method=displayPDF&documentId=05091520121010183554&serviceId=2>

<https://web-retriever-info-com.ezproxy.bib.hh.se/services/archive.html?method=displayPDF&documentId=05091520121004180153&serviceId=2>

<https://web-retriever-info-com.ezproxy.bib.hh.se/services/archive.html?method=displayPDF&documentId=05091520120924175606&serviceId=2>

<https://web-retriever-info-com.ezproxy.bib.hh.se/services/archive.html?method=displayPDF&documentId=050910201209108601165&serviceId=2>

<https://web-retriever-info-com.ezproxy.bib.hh.se/services/archive.html?method=displayPDF&documentId=050910201209128602412&serviceId=2>

<https://web-retriever-info-com.ezproxy.bib.hh.se/services/archive.html?method=displayPDF&documentId=050910201210258626027&serviceId=2>